

ابزار دقیق و اندازه‌گیری در هواپیما

مؤلفین:

دکتر تقی شجاعی

(مدرس دانشگاه پیام نور)

دکتر رضا احمدی

(عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور)

مهندس علی مجدی

مهندس محمدعلی قاسمعلی

انتشارات: سرافراز

عنوان و نام پدیدآور	: ابزار دقیق و اندازه‌گیری در هواپیما/مؤلفین تقی شجاعی ... [و دیگران].
مشخصات نشر	: کرج: سرافراز، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ص: مصور، جدول
شابک	: 978-600-328417-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: مؤلفین تقی شجاعی، رضا احمدی، محمدعلی قاسمعلی، علی مجدی.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: هواپیماها -- ابزار و وسایل
موضوع	: Airplanes -- Equipment and supplies
موضوع	: هواپیماها -- طراحی و ساخت
موضوع	: Airplanes -- Design and construction
شناسه افزوده	: شجاعی، تقی، ۱۳۶۱-
رده بندی کنگره	: TL۶۷۰
رده بندی دیویی	: ۶۲۹/۱۳۳۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۵۹۳۵۱

دوست عزیز، هرگونه کسب درآمد از دسترنج دیگران، تکثیر کتاب بدون اجازه از ناشر و فروش آن، کاری نادرست و نامشروع است، موجب رواج بی‌اعتمادی و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

ابزار دقیق و اندازه‌گیری در هواپیما

❖ مؤلفین: دکتر تقی شجاعی - دکتر رضا احمدی - مهندس محمدعلی

قاسمعلی - مهندس علی مجدی

❖ ناشر: سرافراز

❖ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

❖ شمارگان: ۱۰۰۰

❖ تعداد صفحات: ۱۶۰ صفحه

❖ قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان

❖ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۸-۴۱۷-۳

فهرست عناوین

۱..... پیشگفتار

فصل اول: تاریخچه و اجزای ابزار دقیق

- ۴..... تاریخچه ابزار دقیق هواپیما
- ۶..... دسته بندی ابزار دقیق هواپیما
- ۷..... ابعاد و اندازه ابزار دقیق
- ۸..... نشان دهنده های موجود داخل کابین هواپیما
- ۱۰..... چگونگی اتصال ابزار دقیق روی صفحه مربوطه
- ۱۲..... صفحه ابزار دقیق و چیدن آنها روی پنل
- ۱۴..... نشان دهنده های با محدوده طولانی و مقیاس بزرگ
- ۱۶..... زاویه دید
- ۱۷..... محدوده عددگذاری و عملکرد
- ۱۸..... درجه بندی مستقیم یا دایروی
- ۲۰..... نشان دهنده های رقمی
- ۲۲..... نشان دهنده های دوگانه
- ۲۳..... رنگهای روی نشان دهنده ها
- ۲۶..... نشان دهنده های کیفی
- ۲۸..... نشان دهنده های سمتی
- ۳۰..... سیستم های هدآپ
- ۳۱..... نشان دهنده های ثوری
- ۳۳..... دسته بندی ابزار دقیق روی پنل
- ۳۵..... نشان دهنده های مربوط به موتور
- ۳۷..... روشن نمودن آلات دقیق
- ۳۸..... سیستم های هم زمان ساز
- ۴۴..... فشار و اندازه گیری آن
- ۴۶..... لوله خوردن
- ۴۷..... دیافراگمها
- ۴۸..... کپسولها
- ۴۸..... فانوسک یا بیلوز

۵۰	اجزا و مکانیزمهای آلات دقیق
۵۲	مکانیزم اهرمی
۵۳	مکانیزم های میله ای

فصل دوم: نشان دهنده های پیتوت – استاتیک

۵۶	مقدمه
۵۶	تاریخچه لوله پیتوت
۵۶	نشان دهنده ها و سیستم های لوله پیتوت
۵۷	لوله پیتوت
۶۳	سرعت سنج
۶۴	عملکرد سرعت سنج
۶۶	ماخ سنج
۶۸	چگونگی عملکرد ماخ سنج
۶۹	نشان دهنده سرعت عمودی
۶۹	اصول عملکرد نشان دهنده سرعت عمودی
۷۲	ارتفاع سنج
۷۳	عملکرد ارتفاع سنج
۷۶	تنظیم کردن ارتفاع سنج
۷۷	ارتفاع سنج راداری

فصل سوم: نشان دهنده های ژيروسکوپ

۸۰	ژيروسکوپ چیست؟
۸۲	خواص چرخ ژایرو
۸۵	روش های چرخش ژایرو
۸۸	افق نما یا ژيروسکوپ نشان دهنده افق
۹۱	نشان دهنده گردش و چرخش
۹۳	نشان دهنده چرخش
۹۷	ژيروسکوپ نشان دهنده سمت
۹۸	سیستم های تصحیح انحراف در افق نماها

«نَحْنُ الَّذِينَ عِنْدَنَا عِلْمُ الْكِتَابِ وَبَيَانُ مَا فِيهِ وَلَيْسَ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ مَا عِنْدَنَا لَأَنَا أَهْلُ سِرِّ اللَّهِ»

ما کسانی هستیم که علم قرآن و بیان آنچه در آن است نزد ماست، و آنچه در نزد ماست نزد هیچ یک از آفریدگان خدا نیست، زیرا ما محرم اسرار خداییم.

«امام حسین (ع)، بحار الانوار، جلد ۴۴ صفحه ۱۸۴»

حمد و سپاس پروردگاری را سزااست که ما را به خدمتی ناچیز توفیق داد تا گامی کوچک در راه ارتقای سطح علمی میهن عزیزمان برداریم. قطعاً این اثر با عنایت حق و لطف استادانی که در گذشته بر ما منت نهاده و دلسوزانه در مسیر کسب دانش ما را رهنمون بودند و نیز مطالعات و تجربیات چندین ساله‌ای که نویسندگان در زمینه ابزار دقیق هواپیما کسب کرده‌اند، نگاشته شده است و اگر کاستی و نقصی در آن هست، متعلق به ماست.

با توجه به اینکه دانشجویان مقطع کارشناسی مهندسی هوافضا در قسمت مکانیکی هواپیما مشغول به کار می‌شوند و از طرفی این بخش ارتباط تنگاتنگی با قطعات الکتریکی، الکترونیکی و مکانیکی دارد، درس یاد شده جزو دروس تخصصی مهندسی هوافضا در نظر گرفته شده است.

این کتاب از منابع و مراجع تخصصی گردآوری و تدوین گردیده تا دانشجویان و علاقه‌مندان به علوم هوایی با داشتن اطلاعات مقدماتی و بدون مراجعه به کتاب‌های تخصصی دیگر بتوانند مباحث کتاب را براحتی دنبال نمایند.

این کتاب شامل پنج فصل است. فصل اول به تاریخچه و معرفی ابزار دقیق می‌پردازد. فصل دوم مطالبی پیرامون نشان دهنده‌های پیتوت-استاتیک بیان می‌کند. فصل سوم به عملکرد ژيروسکوپ و نشان دهنده‌های ژيروسکوپی می‌پردازد. فصل چهارم در رابطه با نشان دهنده‌های مربوط به موتور مطالبی را بیان می‌کند و فصل آخر نیز نشان دهنده‌های جانبی (دیگر نشان دهنده‌ها) را شرح می‌دهد.